

Remissvar

Mottagare

Landsbygds- och infrastruktursdepartementet

Enheten

li.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till:

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Datum: 2025-12-15

Dnr: LI2025/01587

Remissvar gällande förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Samhällsbyggarna är en förening för de som professionellt är engagerade i att utveckla, bygga och förvalta vår byggda miljö. Vi är en branschövergripande ideell nätverksorganisation med cirka 3 000 individuella medlemmar. Vad som gör Samhällsbyggarna unikt är vår bredd med spetskompetenser inom samhällsbyggnadsområdets alla delar. Detta remissvar utgår från föreningens arbete med att utveckling av lagar och praxis som gynnar en effektiv samhällsbyggnadssektor.

Trafikverket har i sitt underlag för beslut om infrastrukturinvesteringar intagit en ledande position vad gäller metodik för att prioritera mellan olika åtgärder. Fyrstegsprincipen som säger att alternativ med mindre kostsamma insatser ska prövas innan alternativ med större insatser övervägs i en modell. Därtill vilar förslagen på väl genomarbetade samhällsekonomiska kalkyler.

De investeringsvolymerna som hanteras av Trafikverket och beslutas av riksdagen/regeringen är omfattande. Dock är det minst lika stora volymer som hanteras av andra offentliga huvudmän som kommuner och regioner. Utifrån Trafikverkets utvecklingsarbete och samlade erfarenhet av stora investeringar över lång tid bör de tillämpade metoderna och erfarenhet vidareutvecklas pedagogiskt för att spridas och bli mer tillgänglig primärt för övriga delar av den gemensamma sektorn. Tänkesättet är utvecklat för anläggningsarbeten inom ramen för Trafikverkets uppdrag men torde också vara väl tillämpligt som stöd för beslut som rör alla investeringar i fysisk infrastruktur.

Riksdagen fattar beslut om finansiella resurser för vår gemensamma infrastruktur. Förmågan att genomföra projekten och leverera på de politiska målen hanterar Trafikverket som beställare. Marknadens förmåga att leverera efter Trafikverkets upphandlingar bestäms av den kompetens och kapacitet som totalt finns vid varje tillfälle. Om ambitionen är att få så mycket infrastruktur som möjligt för pengarna behövs kontinuerliga tillskott av pengar över den långa period som planeras. Förutom pengar behövs genomförandekapaciteten vara tillgänglig under samma period. Den del som handlar om genomförandekapacitet behöver analyseras grundligt tillsammans med branschens aktörer och intressenter.

Samhällsbyggarna har mot denna bakgrund två förslag

- Trafikverket ges ett särskilt uppdrag att initiera en analys av hur de hittills tillämpade samhällsekonomiska analyserna och tillämpningen av fyrstegsprincipen fungerat i praktiken samt att utifrån analysen systematiskt initiera spridning av kunskap och erfarenhet till andra aktörer inom samhällsbyggandet.

- Trafikverket ges i uppdrag att tillsammans med branschens aktörer kartlägga behov av kompetens och kapacitet för att kunna leverera fysisk infrastruktur i den omfattning och takt som infrastrukturplanen indikerar. Förslag till åtgärder för att tillgodose behoven ska påvisas liksom alternativ omfattning och tidsambition vid anpassning till vad den sammantagna branschen bedöms mäka med. Lämpligt tas övrig offentlig sektors, främst kommunernas, behov över samma tidsperiod i beaktande. Det är väsentligt då det i stor utsträckning konkurrerar om samma resurser och har i storleksordning lika stort investeringsbehov även om det är spritt på många huvudmän.

Dag Björklund
ordförande Samhällsbyggarna

